

ÓVODAI GYAKORLAT II. 2023/2024 tavaszi félév

Kedves Hallgatók!

Tanulmányaik II. félévében megkezdik a folyamatos, önálló munkát az óvodában. Elméletben már megismerkedtek az óvodai nevelés feladataival, tevékenységeivel, elsősorban a gyermekek szabad játékának sajátosságaival. Ebben a félévben az óvodai munkájuk fókuszában az alábbiak állnak:

- *tájékozódás az óvoda működéséről,*
- *a gyermekcsoporttal való további ismerkedés, kapcsolat elmélyítése,*
- *a csoport szokás- és szabályrendszerének további áttekintése,*
- *gondozási teendők önálló ellátása,*
- *a gyermekek szabad játékának támogatása,*
- *szabadon választott mozgásos játék kezdeményezése,*
- *játékeszköz készítése (a mentor javaslatai alapján) és bemutatása a csoportban,*
- *a saját pedagógiai munkájuk szakmai elemzése, szakszerű önreflexió keretében,*
- *megfigyelések, elemzések készítése (a csoport megfigyelése, gyermekek játékának megfigyelése és elemzése, hallgatótársai szabad játék támogatásának megfigyelése és mentor által megadott szempontok szerinti elemzése).*

A PORTFÓLIÓ ELKÉSZÍTÉSÉNEK MENETE

Borítólappal (a portfólió végén található minta alapján): az egyetem, a kar neve, portfólió, saját név, tagozat, félév (hányadik féléves gyakorlat), dátum, mentor neve, a hospitálás helyszíne.

A portfólió tartalmi elemei

I. EGYÉNI CÉLOK (terjedelem: több mint fél oldal, 3-5 cél részletes leírása)

A félév elején gondolja át és röviden foglalja össze, **milyen tapasztalatokat szerzett az óvodáról, a gyermekcsoportról** az első félévben (például: az óvoda légköre, a gyermekekkel való kapcsolat stb.). A leírásán belül fogalmazzon meg konkrét célokat a **szabad játéktámogatás, illetve gondozási tevékenységek ellátása kapcsán is**. Az elkészült leírást a mentor által meghatározott második csoportos gyakorlati alkalmon mutassa be.

II. A JÁTÉK

1. Hét játék leírása (terjedelem: max. 5 oldal)

A játékpсихológiai és pedagógiai tanulmányai és/vagy a kapcsolódó szakirodalom alapján válasszon legalább **hét** különböző játékot, amelyet szívesen játszana a gyermekkel az óvodában.

A lejegyzett játékok **tartalmazzák azt a két kiválasztott játékot**, amit az egyéni gyakorlata során kezdeményez a csoportban. Az egyik játék mindenképp mozgásos játék legyen. A másik játék pedig lehet: érzékelésen alapuló játék, kapcsolatteremtő játékok, lazító- és koncentrációt segítő játék, feszültségoldó játék, ön-és csoportismereti játék, ritmusos-zenei játék stb. A játékok

kezdeményezése, az egyéni gyakorlat alatt, két különböző napon történjen. Az egyik napon a **csoportszobában**, a másik napon az **udvaron**. A kezdeményezett játékok legyenek utolsóként feljegyezve a játékleírások között, és a megvalósításukról készüljön egy-egy rövid reflexió. A játékok a következőképpen jegyezze fel:

<i>A játék címe (már meglévő vagy az ön által kitalált cím)</i>
<i>A játék pontos forrása (szakirodalom jelölése, A játék pszichológiája és pedagógiája szemináriumon tanultak stb.)</i>
Pl. Baum, H. (2003): <i>Tapintás, szaglás, látás, hallás. Érzékelésen alapuló játékok</i> . Cser Kiadó, Budapest. p.27.
<i>Életkor (milyen életkorú gyermekeknek ajánlja)</i>
<i>Részvevők száma</i>
<i>Eszközök</i>
<i>A játék leírása, menete</i>
<i>Fejlesztési területek (a kapcsolódó listát a mentor óvodapedagógusától kapja meg)</i>

2. Játékeszköz készítése, bemutatása (terjedelem: max.1 oldal)

Készítsen újrahasznosítható anyagokból (pl.: csomagolóanyag, PET palack, kávékapszula, tojástartó papírdoboz stb.) játékeszközt (fejlesztő célú játék vagy szabályjáték). Az egyéni gyakorlata során az elkészült eszközzel kezdeményezzen játékot az óvodai csoportban. Írjon egy rövid leírást a játéklehetőségekről, készítsen fényképeket a játékeszközzel. A kezdeményezés után röviden írja le tapasztalatait.

III. AZ ADATGYŰJTÉS ÉS MEGFIGYELÉS SZEMPONTJAI

1. Tájékozódás az óvoda működéséről a dokumentumok tükrében (terjedelem: min. 2 oldal)

Tanulmányozza át az óvoda és az óvodai csoport működését leíró és szabályozó *Pedagógiai programot*, kiemelten a *szabad játékot* és a *játékot*.

Továbbá ismerje meg az óvoda és a csoport éves munkatervét, nevelési tervét, havi tervét, tematikus tervét (esetleg projekttervét), hetirendjét, napirendjét, a *Verselés, mesélés* és a *Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka* tevékenységek tervezeteit, vázlateit stb.

Készítsen néhány mondatos feljegyzést (kiemelve a legfontosabb elemeket, szempontokat) az alábbi dokumentumokról: nevelési terv, havi terv, hetirend, napirend, csoportnapló. (Feljegyzéseiben nem szerepelhetnek a gyermekek személyes adatai.)

2. A gyermekek megismerése, és a kapcsolatok kialakítása (terjedelem: min.2 oldal)

2.1. Ismerkedés a gyerekekkel

Jegyezze fel, miként teremtett kapcsolatot a gyermekekkel egyéni gyakorlata során!

- Fejtse ki, kik voltak azok a gyermekek, akik maguktól keresték a közelséget és röviden írja le azt is, milyen módon tették? (Pl.: beszélgetést kezdeményeztek, tárgyat mutattak-kínáltak, ajándékoztak, bevonták a szerepjátékba stb.)
- Elemezze a gyerekekkel való kapcsolatát: kikkel kezdeményezett interakciót, kikhez nem tudott közel kerülni, illetve előfordult-e, hogy valamelyik gyermek visszautasította a közeledését.

2.2. Beszélgetés a mentorral (terjedelem: 1-2 oldal)

Egyéni gyakorlata során beszélgessen mentorával a csoportról, a környezeti feltételek kialakításáról. Az alábbi témákat mindenképp érintse:

- a beszoktatás folyamata, problémái, hatékony megsegítése,
- a szokásrendszer kialakításával kapcsolatos elvek és prioritások,
- az óvodai környezet (csoportszoba, udvar) kialakításának szempontjai,
- a csoportba járó gyermek/ek temperamentuma, egyéni sajátosságai, preferenciái,
- a különleges bánásmódot igénylő (SNI, BTMN, tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, kiemelten tehetséges gyermek); hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű (HH és HHH) gyermekek támogatása a csoportban.

Írásban foglalja össze a beszélgetést, tüntesse fel annak időpontját. (Feljegyzéseiben nem szerepelhetnek a gyermekek személyes adatai.)

2.3. A csoport szokásrendszerének megismerése (terjedelem: 1-2 oldal)

Tanulmányozza át az óvodai csoport nevelési tervében, az önkiszolgálással (pl. öltözködéssel, étkezéssel és higiénével) kapcsolatos szokásokat és kialakításuk módját, a munka jellegű tevékenységeket, valamint a társas élet szabályait. Figyelje meg, és jegyezze fel, hogyan érvényesülnek fentiek a mindennapokban. Írjon mindhárom területről (önkiszolgálás, munka jellegű tevékenységek, társas élet szabályai) 2-2 példát a csoport életéből.

3. A gyermekek szabad játékának megfigyelése (terjedelem: 3-5 oldal)

Készítsen az egyéni gyakorlata során a szabad játék idejében **két szakszerű megfigyelési jegyzőkönyvet** az alábbiak szerint:

3.1. Egy szerepjáték vagy szabályjáték megfigyelése és elemzése

5–10 percig figyeljen meg egy játszó gyermeket, jegyezze le részletesen a tevékenységét (cselekvések, verbális megnyilvánulások). A megfigyelés elemzésének elkészítéséhez használja a *Megfigyelési jegyzőkönyv minta* segédletet.

3.2. Egy gyakorlójáték vagy konstruáló játék megfigyelése és elemzése

5–10 percig figyeljen meg egy játszó gyermeket, jegyezze le részletesen a tevékenységét (cselekvések, verbális megnyilvánulások). A megfigyelés elemzésének elkészítéséhez használja a *Megfigyelési jegyzőkönyv minta* segédletet.

4. Az egyéni hospitálás összegzése (terjedelem: minimum 1 oldal)

Az egyéni hospitálás lezárultával – a célok és feladatok tükrében – gondolja át pedagógiai munkáját és elemezze az alábbi szempontok alapján:

- az óvoda és a csoport megismerése
- kapcsolat a gyermekekkel
- gondozási teendők ellátása – szokásalakítás
- a szabad játék támogatása.

V. JEGYZŐKÖNYVEK A CSOPORTOS HOSPITÁLÁSOKRÓL (terjedelem: min.3 oldal) (A csoportos gyakorlat minden alkalmáról, illetve a mentor bemutató foglalkozásairól.)

Minden esetben rögzítse az alábbiakat:

- a foglalkozó csoporttársának neve, a tevékenység (jelen esetben a szabad játék támogatás) időpontja (dátum, időszáv),
- a teljes megfigyelt időtartam eseményeinek, interakcióinak jegyzőkönyvezése (ld. ehhez sablonként a segédletet),
- részletes jegyzőkönyv készítése a délelőtről, ezen belül a külön a mentortól kapott megfigyelési szempont részletes kifejtése,
- az elemző óra megbeszélésének tanulságai – kiemelésekkel (pl. milyen új ismeretet sajátított el, mit tartott legfontosabbnak az elhangzott elemzésekből a saját gyakorlatára vonatkozóan stb.)
- jegyzőkönyv készítése a mentor bemutató foglalkozásairól, megadott szempontok alapján.

VI. ÖSSZEZŐ REFLEXIÓ A 2. FÉLÉV GYAKORLATI MUNKÁJÁRÓL (terjedelem: 1 oldal)

- Tekintse át a félév elején megfogalmazott célokat és írja le, mit sikerült belőle megvalósítania.
- Készítsen „leltárt”: nevezzen meg legalább **három** konkrétumot, amit megtanult az óvodapedagógus és a gyermekek kapcsolatáról, a gyermekek játékaról, a gyermekek játékának támogatásáról.
- Gondolja át, és fogalmazza meg, hogy az eddigi óvodai tapasztalatainak birtokában, melyik az a terület (kompetencia), amelyik a legnagyobb kihívást jelenti az ön számára, milyen területeken van szüksége fejlődésre és a leendő óvodapedagógusként milyen kompetenciáit tartja erősségeinek.

Portfólióját mutassa be óvodapedagógus mentorának, aki értékeli, kézjeggyével látja el, és munkáját a *Gyakorlati értékelő lapon* minősíti.

A teljes portfólió végső leadási határideje: **2024. május 24.** (az utolsó héten egyéni gyakorlaton levő hallgatónak: **2024. május 27.**) A portfólió egyes részeinek leadási határidejét a mentor egyénileg is meghatározhatja.

A portfólió nem tartalmazhat a gyermekekről, családokról személyek azonosítására alkalmas információt, a gyermekekről nem készíthető sem fénykép, sem videó.

2024. február 10.

Minta a portfólió borítójának elkészítéséhez:

EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM
TANÍTÓ- ÉS ÓVÓKÉPZŐ KAR

PORTFÓLIÓ

2023/2024-es tanév

Óvodai gyakorlat II.

A hallgató neve: Tókvári Katalin
nappali tagozat

A mentor neve: Eötvösné L. Margit
Kismackó Óvoda

2024.